

неоднозначно позначилися на реалізації національно-освітньої ідеї, стримували освіту представників українського етносу.

Впродовж другої половини ХІХ – початку ХХ століття попри всі перешкоди, зокрема посилення централізованого імперського управління, деструктивні заборонні процеси, на Волині створюються перші українські інституції, визначаються яскраві постаті в галузі світської та духовної освіти. Духовно-освітні заклади набувають як релігійного статусу, так і світського характеру. Через зміст освіти реалізовується успадкована регіоном полі культурність, інтеграція національних, загальноосвітніх, морально-духовних показників.

Список використаних джерел

1. Алексюк К. П. Народне шкільництво на Волині // Українська школа. – 2004. – № 4.
2. Волошин І. Історичні аспекти формування сучасних шляхів Волинської області / І. Волошин., М. Лепкий, Л. Матвійчук // Історія української географії. Всеукраїнський науково-теоретичний часопис. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. – Випуск 2 (14).
3. Звіт Волинської Єпархіальної Училищної Ради про церковно-парафіяльні школи та школи грамоти Волинської єпархії за 1891/92 навч. рік.
4. Марчук М. В. Освіта в Україні в роки національного відродження (1917 – поч. 1930-х рр.) : дис. ... канд. іст. Наук / Прикарпатський держ. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2003.
5. Омельчук В. В. Розвиток освіти на Волині (друга пол. ХІХ – поч. ХХ ст.) : Дис. ... канд. пед. Наук : 13.00.01 / Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2001. – 201 арк. – Бібліогр. : арк. 167–183.
6. Рожко В. Духовні православні освітні заклади Волині Х–ХХ ст. Історико – краєзнавчий нарис / В. Рожко. – Луцьк : Медіа, 2002.

*Гулей Дарина Володимирівна, студентка архітектурного факультету,
Науковий керівник – Єгоров Владислав Володимирович, к.і.н., доц.*

БУДІВНИЦТВО СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА ДЛЯ ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ ЯК ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ ЖИТЛОВИХ ПРОБЛЕМ РЕГІОНІВ

Згідно з офіційною статистикою Міністерства соціальної політики, в Україні зареєстровано 1 684 815 вимушених переселенців із зони АТО та Криму. Для переважної більшості переселенців другою після працевлаштування за значущістю є проблема житла.

У правовому полі основне право людини на життя нерозривно пов'язане із правом на житло. Це твердження має прояв і в соціальній складовій сутності нашої держави, що відображена у ст. 3 Конституції України [1], згідно з якою людина, її життя та здоров'я, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю.

Поняття житла, його різновиди є динамічними категоріями, що постійно розвиваються залежно від розвитку правової матерії. Природний розвиток

житлового законодавства, житлових правовідносин має наслідком виникнення нового різновиду житла: «соціального житла» чи «житла соціального забезпечення».

Виникнення нової правової категорії «соціального житла» чи «житла соціального забезпечення» пояснюється соціальними функціями, які виконує житло у суспільстві. Соціальні функції житла виявляють його цінність та його вплив на розвиток людського потенціалу. До них можна віднести: сприяння розвитку стабільних сімейних стосунків (забезпеченість житлом може впливати на наявність дитини в сім'ї або прагнення мати ще одну дитину), ліквідування таких явищ як бездомність, дитяча безпритульність, сприяння зміцненню та охороні здоров'я нації – як фізичного, так і психологічного. Реалізація соціальних функцій житла є одним із засобів забезпечення права на життя людини.

На законодавчому рівні активно формується поняття «житла соціального забезпечення» чи «соціального житла». Наприклад, ці терміни містяться у проекті Житлового кодексу України [2], Законі України «Про житловий фонд соціального призначення» від 12 січня 2006 р. № 3334-IV (далі – Закон № 3334-IV) [3], Законі України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» від 2 червня 2005 р. № 2623-IV (далі – Закон № 2623-IV) [4], Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної програми «Соціальне житло» від 3 вересня 2005 р. № 384-р [5].

До житла соціального забезпечення можна віднести:

- соціальне житло і його різновиди - квартири в багатоквартирних будинках, садибні (одноквартирні) жилі будинки, соціальні гуртожитки, тобто житло з житлового фонду соціального призначення;

- заклади соціального захисту для короткочасного перебування бездомних громадян і безпритульних дітей – будинок нічного перебування, соціальний готель, притулок для неповнолітніх служби у справах неповнолітніх;

- житло з тимчасового житлового фонду. Глава 41 Житлового Кодексу УРСР [6] передбачає поняття житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання. Це житлові приміщення, пристосовані для тимчасового проживання громадян, які не мають постійного місця проживання або втратили його.

Для формування поняття «житла соціального забезпечення» властиве те, що його отримання пов'язане зі складними обставинами у житті людини. Ці обставини визначені у ст. 1 Закону України «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 р. № 966-IV: складні життєві обставини – обставини, що об'єктивно порушують життєдіяльність особи, наслідки яких вона не може подолати самотійно – інвалідність, часткова втрата рухової активності у зв'язку зі старістю або станом здоров'я, самотність, сирітство, безпритульність, відсутність житла або роботи, насильство, зневажливе ставлення та негативні стосунки в сім'ї, малозабезпеченість, психологічний чи психічний розлад, стихійне лихо, катастрофа тощо [7].

Таким чином, житло соціального забезпечення – це житло, призначене для задоволення житлової потреби осіб, які не мають житла або не в змозі власними зусиллями забезпечити себе житлом, у зв'язку зі складними життєвими обставинами, що надається у постійне або тимчасове користування, на платній або безоплатній основі, у випадках та в порядку, передбачених законодавством.

Ситуація з внутрішньо переміщеними особами є величезним пластом проблем. На сьогодні, крім самих переселенців, ніхто не займається забезпеченням їх житлом. Хоча влада на всіх рівнях, громадськість та волонтерські організації намагаються знайти вирішення цього питання.

Ми пропонуємо звернути увагу на досвід будівництва соціального житла у двох розвинених європейських державах – Королівства Нідерланди та Королівства Іспанії, де соціальне житло складає 30% та 12,5% всього житлового фонду країни, відповідно.

Якщо не заглиблюватися у фінансові, економічні, правові проблеми та проблеми з землевідведенням тощо, пов'язані з будівництвом соціального житла для переселенців, існує ще ряд невирішених питань саме будівничого плану – це швидкі та економічні інноваційні будівельні технології та матеріали.

Зрозуміло, що будівництво соціального житла повинно базуватися на найдешевших технологіях та матеріалах. До того ж, спираючись на світовий досвід, можна стверджувати, що будівництво, скоріш за все, має бути блочне з можливістю додавання нових блоків для розширення метражу жилого приміщення.

Це повинне бути високотехнологічне вироблення типових модулів та об'єднання їх у будівлю на манер конструктора «Лего» з його можливостями урізноманітнення архітектурного вигляду будівлі. Треба розробити єдиний несучий каркас, на який у різному порядку та стилі монтуватимуть типові модулі, виходячи з архітектурних особливостей регіону будівництва.

Також для кожного регіону треба передбачити використання органічних дешевих місцевих будматеріалів та по можливості уникати «мокрих» технологічних процесів та залізобетонних панелей.

Зараз у світовій практиці існує багато інноваційних будівельних матеріалів для виготовлення стінових панелей, що можуть бути виготовлені та складені у різноманітні форми. Наприклад, композитні стінові панелі з суміші полістиролу та цементу, запропоновані Ізраїльською корпорацією для будівництва соціального житла у м. Харькові чи блоки будь-якої форми з автоклавного газобетону тощо.

Для швидкого монтування можна розробляти типові базові проекти монтування деталей на кшталт меблів «ІКЕА» з покроковими інструкціями та пронумерованими деталями.

Ці будинки повинні стати окрасою регіональних міст, як це зараз є у світовій практиці у багатьох розвинених країнах світу.

Список використаних джерел

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Проект Житлового кодексу України [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua.
3. Закон України «Про житловий фонд соціального призначення» // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 19–20. – Ст. 159.
4. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 26. – Ст. 354.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної програми «Соціальне житло» від 03 вересня 2005 р. № 384-р [Електронний ресурс] Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>.
6. Житловий кодекс Української РСР // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – Додаток до № 28. – Ст. 573, № 574; зі змінами // ВВР УРСР. – 1986. – № 21. – Ст. 414; № 27. – Ст. 539; 1988. – № 45. – Ст. 1070, 1991. – № 9. – Ст. 89, ВВР України – 1992. – № 12. – Ст. 169; 1993. – № 24. – Ст. 258, 1994. – № 3. – Ст. 15, 1995. – № 29. – Ст. 218, 2000. – № 20. – Ст. 150; 2003. – № 20. – Ст. 150, 2003. – № 30. – Ст. 247, № 38, ст. 313, № 51. – Ст. 550; 2005. – № 11. – Ст. 198, № 27. – Ст. 359; 2006. – № 12. – Ст. 104.
7. Закон України «Про соціальні послуги» // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 358; зі змінами // ВВР України. – 2004. – № 50. – Ст. 537.

*Мельник Максим Борисович, Сухінов В'ячеслав Олександрович,
студенти архітектурного факультету
Науковий керівник – Мамонтов Ігор Олександрович, к.ю.н.*

НЕРІВНОМІРНІСТЬ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Ознакою сучасного розвитку України є посилення міжрегіональної нерівномірності та виникнення значних відмінностей у економічних системах різних регіонів. Така незбалансованість призводить до економічного домінування одних регіонів над іншими.

Якщо тенденція збільшення розриву між рівнем соціально-економічного розвитку регіонів зростає, то регіонально-економічний простір стає неповним. Це є основним фактором дестабілізації, що ускладнює перехід до сталого розвитку.

Пошукам вирішення проблем диспропорцій в розвитку різних регіонів займалися вітчизняні вчені, зокрема З.Варналій, В.Геєць, Б.Данилишин., В.Василик, К.Павлюк, О.Кириленко, О.Амоші, Б.Заблоцький, І.Лукінова та ін.

На нашу думку, головна причина нерівномірності розвитку регіонів України – недосконалість ринкових відносин у країні та неефективний адміністративно-територіальний устрій. Аналіз прийнятих в Україні